

TOEKOMSTVISIE 2005-2015

GEMEENTE ZIJPE

**Schagerbrug,
28 september 2004**

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
Onderliggende documenten en informatie	1
Status en werkwijze.....	1
Opbouw van de Toekomstvisie	2
2. DE HUIDIGE SITUATIE VAN ZIJPE	3
Algemeen	3
Fysiek en ruimtelijk.....	4
Economie en werkgelegenheid.....	7
Sociaal en maatschappelijk	9
3. DE OPGAVEN VOOR DE TOEKOMST	13
Inleiding	13
Uitvoeren Integrale Ruimtelijke Visie Kuststrook.....	13
Revisie en verbreding van de recreatie accommodaties.....	13
Schaalvergroting bollenteelt en veehouderij	14
Kustbeheer versus natuur, recreatie, economie en wonen	14
De werkgelegenheid en voorzieningen in de dorpen	15
De vervanging van de reactor in Petten	16
4. DE TOEKOMST VAN ZIJPE IN HOOFDLIJNEN.....	17
Inleiding	17
Fysiek en ruimtelijk.....	17
Economie en werkgelegenheid.....	23
Sociaal en maatschappelijk	25
Bijlage 1	
Overzicht van de algemene voorzieningen in de dorpskernen van de gemeente Zijpe	28

1. INLEIDING

Voor u ligt de Toekomstvisie 2003-2015 voor de gemeente Zijpe. De aanleiding voor het maken van deze toekomstvisie is een groot aantal ontwikkelingen voor de gemeente, de regio en de provincie op beleidsmatig en wetgevend gebied. Dit maakt het noodzakelijk juist nu in 2003 met een groot aantal betrokkenen op interactieve wijze een toekomstvisie te formuleren. Deze ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld de milieuwetgeving, de herziening van het provinciale Streekplan en de ontwikkeling van een regionaal Gebiedsplan voor de Kop van Noord-Holland. Ook de ontwikkelingen in de recreatiesector en de landbouw maken een bezinning op de toekomst nodig. Daarnaast zijn de ontwikkelingen in de bevolkingssamenstelling en de leefbaarheid in de kleine kernen door een goed voorzieningenniveau aanleiding voor een herbezinning. Als laatste is er aanleiding voor een oriëntatie op de toekomst omdat een aantal richtinggevende onderzoeken en structuurplannen voor de gemeente toe zijn aan een evaluatie en een heroriëntatie. Deze Toekomstvisie beoogt een visie op hoofdlijnen te zijn voor het komende decennium. Het doel is ook om het reeds geformuleerde beleid en de actuele ontwikkelingen binnen de gemeente en regio in een samenhangend kader te plaatsen. Voor alle facetten uit de Toekomstvisie is het de bedoeling om te komen tot een gedetailleerde uitwerking in bijvoorbeeld structuurvisies per sector of thema.

Onderliggende documenten en informatie

Veel beleid is er door de gemeente Zijpe in de afgelopen tien jaar al geformuleerd. De belangrijkste voorbeelden van door de gemeente Zijpe geformuleerd beleid zijn:

- De Oriënteringsnota uit 1993
- De Integrale Ruimtelijke Visie op de Kuststrook uit 1998
- De Ontwikkelingsnotitie Stedelijke Vernieuwing uit 2000
- De sectorale Strandnota met een revisie in 2003
- De sectorale nota Sociaal beleid uit 2002

Daarnaast is er gebruik gemaakt van regionale, provinciale en landelijke nota's waarvan de belangrijkste zijn:

- Vierde en vijfde nota Ruimtelijke Ordening, ministerie VROM
- Nota "Toekomst voor de Kop breed besproken" Toekomstagenda Kop van Noord-Holland,
- Nota "Ruimte geven, ruimte sparen", Ontwikkelingsbeeld Kop van Noord-Holland,
- Nota "Het ongehoorde Noorden" Verkenning van de sociale infrastructuur Noord-Holland-Noord, Primo Noord-Holland

Status en werkwijze

Voor de begeleiding van het traject is gebruik gemaakt van de diensten van het bureau Stade Advies, gevestigd te Utrecht en Groningen.

Ten behoeve van de totstandkoming van een concepttoekomstvisie is een werkgroep geformeerd, bestaande uit leden van de raad (één per fractie), de leden van het college van burgemeester en wethouders en leden van de ambtelijke organisatie (leidinggevenden en beleidsmedewerkers).

Op 26 juni 2002 heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst is, onder meer, een sterkte/zwakteanalyse gemaakt.

Uit voornoemde werkgroep is een drietal subwerkgroepen gevormd, welke zich vervolgens gebogen hebben over de uitwerking van de drie geselecteerde thema's voor de toekomstvisie: fysiek/ruimtelijk, economisch en sociaal/maatschappelijk.

Bijgaande strategische Toekomstvisie voor de gemeente Zijpe is mede gebaseerd op de resultaten van deze subwerkgroepen, op de beschikbare beleidsnota's en op de besprekingen in de gezamenlijke werkgroepvergaderingen in 2003.

In april 2004 heeft een tweetal openbaar toegankelijke bijeenkomsten (één in 't Zand en één in Petten) plaatsgevonden waarbij verenigingen, instellingen en individuele burgers in de gelegenheid werden gesteld hun op- en aanmerkingen met betrekking tot de voorliggende concepttoekomstvisie kenbaar te maken.

Vanaf eind april tot eind mei 2004 is eenieder ook nog in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren op het concept.

Op 6 juli 2004 heeft de gemeenteraad in een openbare bijeenkomst opiniërend gesproken over de conceptvisie en de ingekomen mondelinge en schriftelijke reacties.

Op basis van deze raadsbijeenkomst is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders een Nota van Wijzigingen opgesteld waarin voorstellen werden gedaan tot aanpassing/wijziging van de concepttoekomstvisie.

Genoemde Nota van Wijziging is op 28 september 2004 in de raad besproken en, voorzien van enkele amendementen, vastgesteld.

Tenslotte zijn de geaccordeerde wijzigingen, alsmede de vastgestelde amendementen verwerkt in de nu voorliggende definitieve versie van de Toekomstvisie.

Deze toekomstvisie vormt de basis voor de gewenste toekomstige ontwikkeling van de gemeente Zijpe op fysiek, economisch en sociaal/maatschappelijk niveau. In nog op te stellen uitwerkingsplannen zal een en ander op concreter niveau inhoud moeten gaan krijgen. Te denken is daarbij aan (onder andere) een structuurplan voor de gemeente Zijpe.

Opbouw van de Toekomstvisie

In het tweede hoofdstuk geven wij een samenvatting van de huidige situatie van de gemeente Zijpe op basis van de thematische indeling naar:

- Fysiek en ruimtelijk
- Economie en werkgelegenheid
- Sociaal en maatschappelijk

Aan de orde komen de feitelijke huidige situatie, de sterke en zwakke kanten daarvan en de reeds vastliggende toekomstige ontwikkelingen daarin.

Daarnaast schetsen wij in het derde hoofdstuk, los van de thematische indeling, de samenhangende ontwikkelingen en de kansen en bedreigingen voor de gemeente Zijpe, waar de Toekomstvisie een richtinggevend antwoord op moet geven.

Het vierde hoofdstuk vormt de kern van de Toekomstvisie. Hierin worden op hoofdlijnen de gewenste en aanbevolen ontwikkelingen geschetst, zoals Stade Advies die zich eind 2003 voorstelt, op basis van de inbreng van de beleidsnota's, de inbreng van belangengroepen en de reacties van de werkgroep Toekomstvisie Zijpe.

gemeentehuis in Schagerbrug

2. DE HUIDIGE SITUATIE VAN ZIJPE

Algemeen

Zijpe is een gemeente die bestaat uit 8 dorpen en een aantal buurtschappen, tezamen aan te duiden als de woonkernen. De 8 dorpen, soms samengesteld uit meerdere kernen, zijn:

- Schagerbrug
- Sint Maartensbrug en Sint Maartensvlotbrug
- Burgerbrug en Burgervlotbrug
- 't Zand
- Oudesluis
- Petten
- Callantsoog
- Groote Keeten

Het gemeentehuis van de gemeente staat in Schagerbrug. De gemeente heeft een oppervlakte van circa 11.000 ha. Landschappelijk gezien bestaat de gemeente uit drie scherp te onderscheiden delen:

- Duinen met strand
- Binnenduinrandzone
- Polders

Met 14 kilometer strand en duinen heeft Zijpe een aantrekkelijke kuststrook, met merendeels kleinschalige recreatievoorzieningen in een rustige en vriendelijke omgeving. Daarnaast wordt het open landschap hoofdzakelijk voor bollenteelt en veeteelt benut. Er is een toenemende druk op de ruimte door de ontwikkeling van de landbouw en recreatie en door de toename van de aandacht voor de waarden van natuur en landschap. De dorpen in de gemeente Zijpe hebben een sterk verschillend karakter. In de kuststrook zijn Callantsoog, Groote Keeten, Petten en Sint Maartenszee sterk op diverse vormen van recreatie en toerisme gericht. De dorpen in het polderlandschap, Schagerbrug, Sint Maartensbrug, Burgerbrug, 't Zand en Oudesluis kenmerken zich door de bebouwing langs de wegen en wateren. De gemeente Zijpe is een typische kust- en plattelandsgemeente zonder duidelijke hoofdkern, gelegen tussen Den Helder, Schagen, Alkmaar en de Noordzee.

kustlijn Callantsoog

Fysiek en ruimtelijk

Inwoners

Het inwoneraantal van de gemeente fluctueert al sinds een jaar of vijftien rond de 11.150. Ook de bevolkingsomvang van de 8 dorpen afzonderlijk is vrij stabiel. Sinds 1990 is de bevolking van de afzonderlijke dorpen minder dan 10% toe- of afgenomen. Wel treedt er enige vergrijzing op en dit heeft twee oorzaken. Ten eerste is de kuststrook van de gemeente een geliefde woonplaats voor 55+-ers. Door de geboden rust en ruimte, veel laagbouw met zee en strand op fietsafstand is het voor deze mensen aantrekkelijk wonen. Een andere oorzaak is dat er een tekort aan mogelijkheden bestaat voor starters op de woningmarkt. Naast werk en scholing elders is dit daarom ook een derde oorzaak dat veel jongeren vertrekken naar kamers of woningen in andere gemeenten. Deze bevolkingsgegevens leveren, indien er binnenkort geen drastische wijzigingen komen in de woningvoorraad, voor de toekomst de volgende aantallen en leeftijdsamenstelling van de inwoners van Zijpe op.

Leeftijdsopbouw bevolking gemeente Zijpe bij huidige beperkte nieuwbouwplanning CBS 2003

	2002	2002	2005	2005	2010	2010	2015	2015
00-19	2846	25 %	2990	26 %	2900	25 %	2820	24 %
20-64	7065	63 %	7015	61 %	6960	60 %	6935	59 %
64-99	1398	12 %	1495	13 %	1740	15 %	1995	17 %
Totaal	11309	100 %	11500	100 %	11600	100 %	11750	100 %

Natuur, landschap en milieu

Zijpe heeft veel natuurlijke en landschappelijke waarden. De zee, de duinen en de daarachter liggende polders zijn van een bijzondere kwaliteit. Daarnaast kent de gemeente een aantal belangrijke natuurgebieden zoals het Zwanenwater en het Wildrijk. Deze waarden zijn voor de gemeente Zijpe van belang voor het in stand houden van zowel de recreatieve aantrekkelijkheid als voor het woonmilieu voor de eigen inwoners. De natuurlijke en landschappelijke waarden staan de laatste jaren onder druk door de ontwikkelingen in de verkeersstromen en vooral door de ontwikkelingen in de landbouw. Door het bezanden van de akkers voor de bollenteelt en door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dreigt er een aantasting van het leefmilieu voor de bewoners en van de natuurwaarden in het duingebied. Daarnaast wordt door de uitbreiding van het areaal bollengrond binnen de grenzen van de gemeente Zijpe het landschappelijke karakter van de omgeving aangetast. Bollenvelden vormen namelijk hoofdzakelijk een aantrekkelijk landschappelijk element tijdens de bloeiperiode van ongeveer zes weken in het vroege voorjaar. De afgelopen jaren zijn tal van initiatieven uitgevoerd om tot een beleidsmatige afstemming te komen tussen de behoefte aan grondgebruik en milieukwaliteit voor het verkeer, de kustnatuur, het leefmilieu van bewoners en voor de agrarische bedrijven. Dit gebeurt onder meer door het plaatsen van deze behoeftes voor grondgebruik voor verkeer, natuur, recreatie, wonen en bedrijven en landbouw binnen de ecologische hoofdstructuur van het Rijk en de Provincie Noord-Holland.

Wonen

Met de rust, de ruimte en de vele vrijstaande huizen kent Zijpe een aantrekkelijk woonmilieu. Er is geen overmatig grote druk op de woningmarkt noch is er sprake van leegstand. Desondanks zijn er twee problemen voor de gemeente Zijpe te signaleren. Ten eerste betreft dat het door de provincie toegewezen contingent aan nieuwbouw, namelijk 40 woningen per jaar tot 2005. Weliswaar is dat contingent onlangs met 90 woningen voor 2005 en 2006 tezamen aangevuld maar dit aantal is nog steeds onvoldoende om de eigen bevolking in de toekomst onderdak te bieden. Het probleem spitst zich toe op de onderkant van de woningmarkt, dus vooral jongeren en starters kunnen moeilijk een woning vinden. Ten tweede heeft de gemeente niet veel locaties waar op korte termijn nieuwbouw gerealiseerd kan worden.

Daarnaast wordt het aantal locaties waar nog nieuwbouwwoningen tussen de huidige woningen geplaatst kunnen worden, het zogenaamde inbreiden, nog onvoldoende benut. In feite biedt alleen 't Zand nog rendabele mogelijkheden. In dit dorp ligt nog circa 15 ha als bouwlocatie te ontwikkelen grond. Bij een door de provincie voorgeschreven woningdichtheid van 25 woningen per ha en een contingent van 40 woningen per jaar, zou de gemeente daar tien jaar kunnen bouwen. 't Zand krijgt er dan ongeveer 500 bewoners bij, terwijl de andere dorpen iets in aantal inwoners zullen afnemen door een lichte afname van het aantal bewoners per woning.

Verkeer en vervoer

Zijpe is typisch een gemeente waar je een auto en een fiets moet hebben om je flexibel te kunnen verplaatsen naar werk, winkel, station en school. Voor niet-autobezitters, vaak jongeren en ouderen, geeft dat irritaties voor de verplaatsing tussen de kernen en naar de omliggende steden en stations, vooral in de winter. Omdat de huidige verkeersstructuur een duidelijke noord-zuid oriëntatie heeft, wordt een verbetering van de oost–west verbinding over het Noordhollandsch kanaal wenselijk geacht voor de ontsluiting van het gebied vanuit het noorden van het land. Voor de ontsluiting vanuit de randstad is het van belang dat de bestaande knelpunten op de ring van Alkmaar verdwijnen. Deze worden momenteel aangepakt en de verwachting is dat deze knelpunten daarmee zullen worden weggenomen. In de zomer leidt, op zonnige dagen en weekenden, de aan- en afvoer van alle strandbezoekers tot files.

De ombouw van de N9 Alkmaar - Den Helder tot autoweg heeft gelukkig zowel bij de provincie als het Rijk een hoge prioriteit. Niet alleen voor de verkeersafwikkeling is deze ombouw van belang, maar ook voor de leefbaarheid van de buurtschappen De Stolpen, Burgervlotbrug en St. Maartensvlotbrug.

Voor de verkeersveiligheid binnen alle kernen van de gemeente worden de gemeentelijke wegen volgens plan de eerst komende jaren aangepast aan de principes van het “Duurzaam veilig” concept met een variatie aan verkeersmaatregelen.

in het kader van duurzaam veilig, nieuw aangelegde kruising in Schagerbrug

De gemeente heeft in de afgelopen jaren veel energie gestoken in de aanleg van fiets- en wandelpaden. Niettemin kunnen op een aantal trajecten aansluitend op de plannen van de provincie en de omliggende gemeenten de fiets- en wandelroutes met oversteekplaatsen naar en langs de kust nog verbeterd worden, ook onder meer voor de recreatiesector.

Het openbaar vervoer binnen de gemeente is middelmatig ontwikkeld en is hoofdzakelijk gebaseerd op toevallig bij de grotere dorpen langskomende buslijnen tussen Den Helder, Schagen en Alkmaar. De gemeente heeft op de totstandkoming van alternatieven voor het openbaar vervoer, zoals de OV taxi en de Buurtbus (Burgerbrug en St. Maartensbrug) echter relatief weinig invloed.

Economie en werkgelegenheid

Middenstand

In de kustdorpen Petten en in het bijzonder Callantsoog is er in verhouding tot het aantal inwoners een relatief groot aanbod aan commerciële voorzieningen in de dagelijkse sector zoals supermarkten en levensmiddelenwinkels. Dit komt mede door het grote aantal toeristen dat zomers de gemeente bezoekt. Door schaalvergroting is de afgelopen jaren echter in alle dorpen een terugloop van het voorzieningenniveau waar te nemen. Voorzieningen in de niet-dagelijkse sector zijn minder in de gemeente te vinden. Met Schagen op een steenworp afstand en de andere grote kernen Den Helder en Alkmaar in de buurt is dat ook niet verwonderlijk. De verwachting is dat de terugloop van het voorzieningenniveau in de middenstand binnen de gehele gemeente de komende jaren zal doorzetten en dat de capaciteit aan middenstand zich zal verplaatsen naar de grotere omliggende steden.

Recreatiesector

De gemeente Zijpe heeft een ruim aanbod aan verblijfsrecreatieve voorzieningen zoals campings, zomerhuisjesparken, hotels, enzovoort. Ook voor het dagtoerisme heeft de gemeente heel veel te bieden met een zee aan rust, ruimte, natuur en strand, en met veel mogelijkheden voor recreatie in het directe achterland. Het toerisme in de diverse variaties is zowel voor de werkgelegenheid als voor het voorzieningenniveau van de gemeente van groot belang.

Voor de toekomst is de sector toerisme en recreatie naast de sector landbouw de belangrijkste economische pijler. Geconstateerd wordt, dat een deel van de recreatiewoningcomplexen en (de kleinere) campings in de gemeente Zijpe dreigt te verouderen, waardoor zij niet (meer) aan de vraag naar een hoogwaardig voorzieningenniveau kunnen voldoen. Ten aanzien van deze accommodaties zal de komende jaren een kwaliteitsslag gemaakt moeten worden om de huidige bezettingsgraad te kunnen blijven verhogen. Hierbij kunnen zowel de gemeentelijke verordeningen voor recreatiewoningen van maximaal 70 m² als voor minimaal twaalf weken verhuur van een recreatiewoning een drempel opwerpen voor een rendabele vernieuwing. Overigens kan tevens worden vastgesteld, dat in vele situaties de afgelopen decennia veel geïnvesteerd is om te kunnen voldoen aan de stijgende vraag naar meer luxe en comfort. De recreatiesector in Zijpe heeft daarnaast te kampen met een relatief kort midden- en hoogseizoen van ongeveer 16 weken in mei, juni, juli en augustus. De tot nu toe uitgevoerde pogingen hebben niet het hoogseizoen daadwerkelijk verlengd. Dit komt mede door het ontbreken van voorzieningen en attracties van enige allure die ook bij slecht weer en in de winter zijn te gebruiken. Maar ook de beperkte naamsbekendheid van de gemeente Zijpe als kustgemeente speelt hierin mogelijk een rol.

recreatie aan een van de Zijper stranden

Een andere belemmering voor de verdere ontwikkeling van de recreatie is de aanwezigheid in de duinen en bij het strand rond St. Maartenszee en Groote Keeten van een drietal schietoefenbanen van Defensie. De schietoefenbaan Het Botgat bij Groote Keeten staat op de nominatie om per 2005 van die locatie te verdwijnen.

Voor wat betreft de watersportrecreatie in de binnenwateren zijn er mogelijkheden binnen de gemeente Zijpe. Tot nu toe ontwikkelen de omliggende gemeenten Den Helder en Anna Paulowna hierin wel beleid, voor zowel ruimtelijke aanpassingen en –voorzieningen. Indien de gemeente Zijpe hier niet op aan sluit met ruimtelijke aanpassingen en –voorzieningen, door bijvoorbeeld kano's en kleine boten te verhuren, om watersportrecreatie te verhogen zal het achteruit blijven.

Landbouwsector

Naast de werkgelegenheid in de toeristische sector is die in de landbouw, en aan de landbouw gerelateerde sectoren en bedrijven, van groot belang voor de gemeente Zijpe.

Binnen deze landbouwsector is vooral de bollenteelt en de veeteelt van het grootste belang. Dit zijn economische sectoren voor de gemeente Zijpe die zij beslist voor de toekomst wil behouden.

Maar de ontwikkeling in beide sectoren van de landbouw staat momenteel onder druk. Bedrijven in de bollenteelt verplaatsen momenteel een deel van de velden ondermeer richting Frankrijk, en de veeteelt vertrekt richting Noord-Nederland en Oost-Europa omdat de voorwaarden daar beter zijn. Hierbij spelen ook de aanscherping van de regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen een rol. Mede hierdoor ontstaat er binnen de bollenteelt de noodzaak voor een extensievere teelt en ook een wisselteelt.

Dit heeft weer tot gevolg dat er voor de bollenteelt een groter areaal nodig is om een gelijke opbrengst te verkrijgen. Door deze zogenaamde reconstructie van de landbouw naar grotere bedrijven komen er veel landbouw bedrijf- en woongebouwen leeg te staan die niet voor bewoning geschikt mogen worden gemaakt. Zonder een oplossing hiervoor dreigt er verval van deze bedrijfsruimtes op te treden en blijft het tijdelijke woningnood probleem in de voorjaar- en zomermaanden wegens de gelijktijdige komst van tijdelijke arbeiders en verblijfsrecreanten bestaan. Overigens is hiervoor inmiddels op regionaal niveau een oplossing gevonden door middel van het creëren van (tijdelijke) huisvestingsmogelijkheden op de agrarische erven zelf, waardoor de tijdelijke arbeidskrachten niet meer van de recreatiewoningen gebruik behoeven te maken.

Voorts liggen er mogelijkheden voor de landbouwsector in het landschapsbeheer. Maar dit zal waarschijnlijk niet voldoende loonvormend zijn, wel kan het een belangrijke nevenfunctie uitoefenen, door de bestaande agrarische bedrijven. Het is dus als nevenactiviteit wel degelijk interessant voor agrarische bedrijven.

tulpenvelden in de Zijpe

Midden en Kleinbedrijf

Het midden- en kleinbedrijf in de gemeente kenmerkt zich door vooral degelijke bouw- en recreatiebedrijven, landbouw en dienstverlenende bedrijven. De ontwikkeling van bedrijfsterreinen voor het midden- en kleinbedrijf heeft in de gemeente Zijpe een zodanig rustige ontwikkeling doorgemaakt. De redenen hiervoor zijn dat de provincie geen locaties in de gemeente heeft aangewezen als regionaal bedrijventerrein en dat de behoefte aan bedrijfsterrein vanuit de bedrijven in de eigen gemeente niet zo groot is geweest dat er maximaal is geïnvesteerd in bedrijfsterreinen.

Op dit moment is er wel behoefte aan bedrijfsterreinen voor landbouwgerelateerde bedrijven en voor uitbreiding en verplaatsing van bedrijven uit de eigen of direct omliggende gemeenten. Daarnaast is er een vrijval aan veelal wat oudere agrarische gebouwen op dislocaties met een beperkte bedrijfsbestemming. Hopelijk zullen deze behoeftes voldoende op elkaar aansluiten om de druk op de bedrijfsterreinruimte te laten afnemen.

Een bijzondere groep werkgevers vormen de bedrijven die opereren op of vanuit het OLP-terrein van de onderzoeksreactor in Petten. Deze bedrijven zitten daar omdat ze een relatie hebben met de productie van radioactief bestraald materiaal. Een deel van het personeel is ook woonachtig binnen de gemeente en daarmee is het een belangrijke groep van werkgevers. Momenteel speelt de discussie of er een nieuwe reactor op dezelfde plaats gebouwd moet worden nu de oude over 10 tot 15 jaar buiten dienst wordt gesteld. Het is moeilijk in te schatten hoeveel hoogwaardige werkgelegenheid er in de toekomst wordt gecreëerd in de eigen gemeente door de bedrijven op het OLP terrein en hoeveel nadeel de recreatie hiervan ondervindt. De gemeente heeft overigens invloed op deze beslissingen, maar alleen in randvoorwaardelijke zin.

Sociaal en maatschappelijk

Kinderopvang en peuterzaal

In de gemeente Zijpe is de stichting Kinderopvang Zijpe verantwoordelijk voor de exploitatie van 7 peuterspeelzalen en een Gastouderbureau. Binnenkort zal de Buitenschoolse Opvang ook door deze stichting worden verzorgd. Gezien het kleinschalige karakter van de meeste van de 8 dorpen neemt de gastouderopvang een belangrijke plaats in binnen de sector kinderopvang. Daarnaast is er een particulier Kinderdagverblijf actief binnen de gemeente met een locatie in Schagerbrug.

Basis- en voortgezet onderwijs

Behalve in Groot Keeten zijn in alle dorpen basisscholen gevestigd. Het bijzonder onderwijs en het openbaar onderwijs zijn ieder georganiseerd binnen eigen overkoepelende werkgevestigingen. Daarnaast vindt er momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats naar de mogelijkheden voor een “Brede” school met daarin ook een peuterspeelzaal, kinder- en buitenschoolse opvang en jeugdwerk. Voor het voortgezet- en speciaal onderwijs is men aangewezen op Schagen, Den Helder of Alkmaar.

Dorpsvoorzieningen en -ruimtes

In verschillende kernen worden voorzieningen geclusterd. Hierdoor ontstaat langzaam maar zeker een multifunctioneel gebruik van voorzieningen zoals dorpshuizen en voormalige kerken. Een vraagstuk hierbij vormt het beheer en de zeggenschap nu de ruimte door meerdere verenigingen en activiteiten gedeeld wordt.

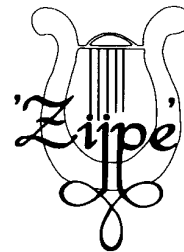
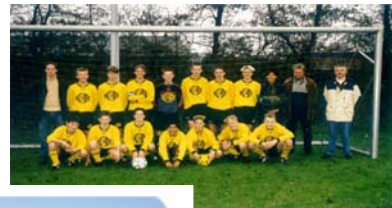
multifunctioneel gebouw Multitreffer in 't Zand

dorpshuis de Uijkijk te Sint Maartensbrug

Speel-, jeugd- en jongerenvoorzieningen

In de gemeente heeft ieder van de acht dorpen wel een speelplaats, een trapveld, een speellotheek en/of een jeugdhobby of jongerenvereniging. Deze voorzieningen worden, daar waar nodig, door vrijwilligers gedragen. Beroepskrachten zijn er in de gemeente binnen het jeugd- en jongerenwerk nooit aanwezig geweest. Wel hebben vanuit iedere dorp jongeren zitting in de Jeugdpanel voor overleg over activiteiten en knelpunten tussen jeugdbeleid en de jongeren zelf. Inmiddels is door de gemeente de wens uitgesproken om te komen tot een verdere professionalisering van het Jeugd- en Jongerenwerk om een verdere toename van de problemen met hangjongeren te voorkomen.

Dorpsraden, verenigingsleven en vrijwilligers

De gemeente Zijpe kent een bloeiend verenigingsleven met ruim 175 verenigingen en clubs en een sterk ontwikkeld vrijwilligersnetwerk. Toch is dit aan enige slijtage onderhevig. Een aantal verenigingen kampt met een terugloop van het ledenaantal door vergrijzing en de sterkere individualisering die toch ook in de gemeente Zijpe haar uitwerking heeft. Daarnaast blijkt het moeilijker om vrijwilligers te krijgen, vooral voor de tijdsintensieve kaderfuncties en voor de functies met veel verplichtingen en vaste tijden, zoals bij de Maaltijdvoorziening, de KNRM en de Reddingsbrigade. Hierdoor dreigt een tekort aan vrijwilligers.

Het gemeentelijke beleid is er op gericht om door ondersteuning vrijwilligers te behouden. In bijna iedere dorp zijn dorpsraden waarin meestal veel van de verenigingen en clubs participeren. De dorpsraden overleggen met de gemeente over vraagstukken rond leefbaarheid, sociaal verenigingsleven en voorzieningen in het eigen dorp.

Sport

De gemeente heeft een groot sportverenigingsleven en een ruim sportaanbod met gemiddeld meer dan drie sportverenigingen per dorp. In ieder dorp is een gymzaal, binnensportzaal of sporthal aanwezig. Tevens is er een zestal zwembaden, waarvan 5 overdekt, binnen de gemeente. Deze zwembaden zijn alle in particuliere exploitatie en, op één na, openbaar toegankelijk. De behoefte aan binnensportaccommodatie neemt geleidelijk toe terwijl de behoefte aan buitensportvelden afneemt.

Bibliotheek en volwassen-educatie

Door het werken met Bibliobussen heeft vrijwel ieder dorp, naast de vaste bibliotheken in 't Zand en Callantsoog, een bibliotheekfaciliteit. Er bestaan plannen over het combineren van dorpshuizen, jongerenruimtes, sportzalen en bibliotheken tot multifunctionele gebouwen. De volwassen-educatie voert de gemeente in eigen beheer uit middels de stichting Educatieve Vorming Voor Volwassenen (EVVV).

Kunst en cultuur

Het aantal locaties waar er plaats is voor cultuuruitingen, is binnen de gemeente beperkt, maar breidt zich uit. In enkele bibliotheken en buurthuizen neemt men het initiatief voor tijdelijke exposities en voordrachten per jaar en natuurlijk hebben de muziekkorpsen en amateurtoneelverenigingen hun jaarlijks goed bezochte uitvoeringen. Daarnaast zijn er in Callantsoog initiatieven voor 2 beeldentuinen en worden de historische kerkjes en voormalige schoolgebouwen in St. Maartensbrug, Burgerbrug, Oudesluis en Petten steeds meer benut. De gemeente hoopt en verwacht met de oprichting van een Culturele Raad de ontwikkeling van cultuuruitingen binnen de gemeente verder te stimuleren.

expositie Stolpboerderijen 2003 in Zijpermuseum te Schagerbrug

Ouderenvoorzieningen

Voor ouderen zijn er in veel dorpen voorzieningen in de vorm van ouderensociëteiten. Verder wordt er een maaltijdvoorziening, alarmering, een 65+-pas en de Seniorenbus aangeboden. Callantsoog kent een woonzorgcomplex, 't Zand een zorgcentrum en in Petten wordt momenteel onderzoek gedaan naar de vestiging van een Woon en Zorg combinatie. Desondanks is er een tekort aan huisvestingsmogelijkheden voor ouderen met enige zorgbehoefte. In de toekomst wil men komen tot het aanwijzen en organiseren van woonzorgzones in enkele dorpen waarbinnen alle faciliteiten voor ouderen gegarandeerd worden aangeboden. Voor verpleeghuis- en geriatrische zorg is men voorlopig nog aangewezen op de omliggende grote plaatsen, hoewel het in de toekomst beleid is om binnen ieder zorgcentrum, zoals in 't Zand, ook een aantal verpleeghuisbedden te exploiteren.

zorgcentrum de Zandstee te 't Zand

3. DE OPGAVEN VOOR DE TOEKOMST

Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk zijn de sterke en minder sterke kanten van de gemeente Zijpe vanuit de gemeentelijke beleidssectoren bekeken. Maar sommige beleidssectoren hebben natuurlijk een onderling verband en daarmee ook de gesignaleerde problemen en de oplossingsvoorwaarden en oplossingsrichtingen.

Een aantal ontwikkelingen die in het voorgaande hoofdstuk beschreven werden, zijn landelijke en regionale trends die op veel plaatsen in Nederland voorkomen. Zoals de schaalvergroting in de middenstandsvoorzieningen, maar ook de aantasting van het verenigingsleven door ledenverlies en het moeilijker werven van vrijwilligers. Deze trends zijn enigszins wat bij te buigen maar natuurlijk op het niveau van de gemeente Zijpe niet echt structureel te keren. Dit betekent dat de Toekomstvisie beslist niet voor elk geconstateerd probleem een oplossing zal kunnen bieden.

Andere ontwikkelingen zijn de veranderingen die op Zijpe afkomen door wetswijzigingen of nieuw Europees, rijks- en provinciaal beleid. Een voorbeeld hiervan is de discussie over het (in verband met technische veroudering) eventueel sluiten van de Hoge Flux Reactor van het GCO in Petten en het al dan niet bouwen van een nieuwe reactor nabij de huidige locatie in de duinen.

Thema's

In het navolgende worden de opgaven voor de Toekomstvisie in hun onderlinge samenhang geschetst. Opgaven waarop de Toekomstvisie zo goed mogelijk een antwoord moet bieden.

1. Uitvoeren Integrale Ruimtelijke Visie Kuststrook (IRV 1998)

Begin 1998 is de Integrale Ruimtelijke Visie Kuststrook (IRV 1998) door de gemeente Zijpe na een intensief en lang ontwikkelings- en inspraakproces vastgesteld. Vijf jaar later is er met de integrale plannen en aanbevelingen uit deze IRV 1998 weinig verricht. Veel van de analyses blijken echter nog steeds geldig te zijn, evenals een groot deel van de oplossingsvoorstellen. Voor de plannen en oplossingen moet een randvoorwaarde zijn dat er een relatie ontstaat met het Gebiedsplan Kop van Noord-Holland en met het huidige provinciale beleid zoals de plannen rondom NW 8, het gebied boven de Zaanstreek en de IJmond tot Texel.

2. Revisie en verbreding van de recreatie accommodaties

De economische pijlers van de gemeente zijn enerzijds de recreatie en anderzijds de landbouw. Bij laatstgenoemde sector is belangrijkste branche voor wat betreft de rendabiliteit en werkgelegenheid de bollencultuur. Als er niets gebeurt, mag men verwachten dat beide pijlers in de komende tien jaar sterk aangetast raken, door gebrek aan vernieuwing in de recreatie en gebrek aan schaalvergroting of specialisatie in de bollenteelt en veeteelt. Zijpe kan wat betreft de recreatie haar huidige, gunstige positie op de recreatiemarkt verliezen, door het beperkte accommodatieniveau (verouderd, te kleine en minder luxe bungalows met een beperkte huurperiode en zonder overdekte recreatiemogelijkheden) uitgaande van de huidige maatstaven. Deze ontwikkeling wordt versterkt door concurrentie van buiten de gemeente, bijvoorbeeld de recreatieontwikkeling bij Den Helder. Daarbij komt dat in de gemeente Zijpe de accommodaties meestal nog niet dubbel gebruikt worden in de rustige tijden voor conferenties, trainingen, schoolreizen. De slechte verkeersontsluiting van de dorpen aan de kust speelt hierbij tevens een rol.

3. Schaalvergroting bollenteelt en veehouderij (reconstructie landbouw)

De bollenteelt kampt door extensivering en schaalvergroting met ruimteproblemen in deze regio. Men mag verwachten dat daarmee de strijdige eisen aan het grondgebruik door landbouw, recreatie en natuur en landschap in de komende jaren sterker zullen worden. In kwantitatieve zin zien we dat zowel het bollenareaal als de ruimte voor de verblijfsrecreatie uitbreiding nodig hebben.

Bij een kwaliteitsslag in de recreatie en de uitbreiding van het bloembollenareaal kunnen strijdige belangen optreden. Te denken is daarbij aan zowel de gewenste natuurlijke aankleding van een gebied, als aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Een geleidelijke overgang van duinen naar polderland, het landschappelijk aankleden van wegen en het vergrootten van de mogelijkheden van wandelen, fietsen en watersport zal weliswaar het recreatieve product verbeteren maar tegelijkertijd de omstandigheden voor de bollenteelt niet bevorderen. Bovendien, de door de reconstructie vrijkomende agrarische gebouwen die in de buurt van de kust staan, kunnen moeilijk voor de recreatie worden ingezet wegens de verschillende milieueisen.

bloembollenvelden Korte Bosweg

4. Kustbeheer versus natuur, recreatie, economie en wonen

Een vierde factor die een beslag moet doen op het schaarse grondgebruik binnen de gemeente is de zeevaartse kustverdediging in relatie met natuurontwikkeling, recreatie en toerisme, economie en wonen. Binnen het beheer en verbeteren van de duinen en de zeewering zijn een aantal knelpunten aanwezig. Door de klimaatverandering en de daardoor te verwachten zeespiegelstijging wordt de kustveiligheid van ons land bedreigd.

Berekeningen hebben uitgewezen, dat in de gemeente Zijpe een tweetal zwakke schakels aanwezig zijn, te weten de Hondsbossche en Pettemmer Zeewering en de smalle duinenkust nabij Callantsoog. Hiervoor worden onder regie van de provincie Noord-Holland structurele oplossingen voor het verhogen van de kustveiligheid uitgewerkt. De gemeente Zijpe heeft daarbij de wens voor een zeevaartsgerichte kustverdediging ingebracht om daardoor de mogelijkheden en plannen voor een verdere uitbouw van natuur, recreatie, economie en wonen te kunnen realiseren. In de plannen voor het verbeteren van de Hondsbossche en Pettemmer Zeewering heeft de gemeente het plan voor het realiseren van de Marina Petten ingebracht, om daarmee uitbreidingsmogelijkheden voor recreatie en wonen te realiseren, in combinatie, met een verbeterde waterafvoer voor dit deel van de provincie Noord Holland.

Voor de duinkust van Callantsoog scheidt een zeewaarts gerichte kustverdediging mogelijkheden tot uitbreiding van natuur en recreatie binnen de ontwikkeling van een duinzoomgebied tussen Bergen en Den Helder.

Ten slotte heeft het Ministerie van Defensie te kennen gegeven, dat het militaire schietterrein Botgat te Groote Keeten met ingang van 2005 zal sluiten. Ook dat scheidt nieuwe mogelijkheden voor ontwikkeling van natuur en recreatie op deze locatie.

Pettemerzeewering

5. De werkgelegenheid en voorzieningen in de dorpen

De gemeente Zijpe kenmerkt zich tot nu toe door het spreiden van de woningen en de voorzieningen over meerdere dorpen. Hierdoor zijn er acht, soms samengestelde, dorpen ontstaan of in stand gebleven met vergelijkbare voorzieningen niveaus. De huidige contingentering van de provincie maakt slechts een heel beperkte groei van het woningbouwbestand mogelijk. Een groei die zelfs al te klein is voor het huisvesten van de eigen bevolking. Vooral jongeren en starters worden daar de dupe van, waardoor de vergrijzingstrend binnen de bevolkingssamenstelling extra wordt bevorderd. Dit perspectief voor de woningbouw mogelijkheden betekent dat in de komende jaren het bevolkingsaantal langzaam zal afnemen. Dit geteld bij de schaalvergrotingstrend in de voorzieningen en bij de bedrijfsterreinen voor het vasthouden van de eigen bedrijven betekent dat het verzorgingsniveau en de werkgelegenheid zonder meer zullen dalen. Eens te meer zal dit de gemeente voor de vraag stellen of het dan niet belangrijk wordt om de woningbouw sterk te concentreren in één of twee dorpen en deze ook qua voorzieningen en bedrijfsterreinen als hoofdkern(en) te gaan ontwikkelen. Met als nadeel onder andere dat het verzorgingsniveau en de werkgelegenheid in de andere dorpen in versneld tempo zal teruglopen.

De vervanging van de reactor in Petten

In de komende jaren zal een besluit genomen worden over de eventuele vervanging van de Hoge Flux Reactor in Petten. De technische levensduur van de huidige reactor bedraagt nog zo'n 10 à 15 jaar, waardoor eventuele vervanging zou moeten plaatsvinden in de periode 2015-2020.

Aangezien de Europese Commissie eigenaar is van de reactor zal op dat niveau in eerste instantie een besluit over de toekomst van de reactorfaciliteit in Petten worden genomen. Een regionale en binnengemeentelijke brede maatschappelijke discussie over de toekomst van de reactor wordt niet zinvol geacht aangezien de aanwezigheid van de reactor op een breed draagvlak van de bevolking kan rekenen. Ondanks alle commotie rondom de reactor gedurende de afgelopen jaren ("haarscheurtje" in het reactorvat, leidingbreuk-(Veltman-)scenario, veiligheidscultuurdiscussie) kan worden vastgesteld dat er geen sprake is geweest van grote maatschappelijke onrust.

Het gemeentebestuur zal vroegtijdig initiatieven ontwikkelen om de eventuele vervanging van de Hoge Flux Reactor te bevorderen. Mocht onverhoopt besloten worden om, op termijn, de reactor te sluiten en geen nieuwbouw te plegen, dan zal zo spoedig mogelijk na die besluitvorming met de daarvoor verantwoordelijke instanties gesproken gaan worden over vervangende werkgelegenheid.

Hoge Flux Reactor te Petten

4. DE TOEKOMST VAN ZIJPE IN HOOFDLIJNEN

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen het toekomstperspectief voor de gemeente Zijpe geschetst. Dit gebeurt aan de hand van de indeling in drie kernbeleidsterreinen, zoals deze ook in het eerste hoofdstuk gebruikt zijn: Fysiek en ruimtelijk, Economie en werkgelegenheid, Sociaal en maatschappelijk

Fysiek en ruimtelijk

Keuze voor 't Zand als groeikern van de gemeente Zijpe

Het dilemma dat mogelijk de komende jaren gaat ontstaan is dat de gemeente Zijpe op de langere termijn blijft bestaan uit acht matig ontwikkelde dorpen. Matig in de zin dat de inwoneraantallen langzaam terug lopen, de bevolking vergrijsst en het voorzieningenniveau afneemt. Een oplossing voor dit dilemma kan zijn het kiezen van één of twee dorpen als groeikern(en) met mogelijkheden voor grootschalige nieuwbouw en de daarbij behorende voorzieningen.

dorpsplein in 't Zand

Voor de kernen Callantsoog en Petten geldt, dat zij voor een groot deel kunnen “meeliften” met de toeristische activiteiten (dag- en verblijfsrecreanten), waardoor in die dorpen een voorzieningenniveau tot stand wordt gebracht, c.q. in stand wordt gehouden, dat met het vaste inwoneraantal van die dorpen niet zou kunnen worden gerealiseerd.

Mede op grond daarvan, alsmede de zeer beperkte mogelijkheden tot grootschalige uitbreiding van beide dorpen (ligging in cultuur/natuurhistorisch waardevol gebied), wordt een aanwijzing van deze kernen als groeikern niet voor de hand liggend geacht. Bovendien is de kleinschaligheid van deze kustdorpen aan te merken als een sterk punt in relatie tot de toeristische aantrekkingskracht.

(Overigens vormt de mogelijke toekomstige realisering van het plan Marina Petten voor dat kustdorp een ingreep welk het huidige karakter van het dorp (kleinschaligheid e.d.) volledig op zijn kop kan zetten. Dit conceptplan dient echter als een op zichzelf staand project te worden beschouwd en zal als zodanig de in deze toekomstvisie geschetste gewenste ontwikkelingen in het overige deel van de gemeente niet beïnvloeden.)

Voor Schagerbrug geldt, dat het voorzieningenniveau daar nu reeds op een laag niveau staat, maar dat de oorzaak daarvan gevonden kan worden in de zeer nabije ligging ten opzichte van de kern Schagen. Bovenmatige groei, althans om het voorzieningenniveau te behouden of uit te breiden, wordt dan ook weinig realistisch geacht.

De kern 't Zand wordt als een meer voor de hand liggende locatie beschouwd om als groeikern te worden aangemerkt. Dit dorp lift slechts beperkt mee met het toeristisch potentieel van onze gemeente en zal derhalve haar voorzieningenniveau vooral moeten genereren uit de eigen inwoners. Daarnaast kan worden vastgesteld, dat de fysieke uitbreidingsmogelijkheden voor zowel woningbouw als bedrijvigheid zich met name bij 't Zand voordoen. Ook kan 't Zand door zijn ligging aan stroomwegen worden aangemerkt als een goede uitvalsbasis voor forenzen die in Zijpe wonen, maar elders in de regio werkzaam zijn. De gewenste groei van onze gemeente van de huidige 11.500 naar 15.000 inwoners zal derhalve dan ook voor een groot deel in 't Zand moeten worden gerealiseerd.

Voor de overige (kleinere) kernen geldt, dat slechts een autonome groei wordt voorgestaan, waardoor het huidige inwoneraantal in ieder geval in stand kan blijven. Vastgesteld wordt, dat het in die kernen reeds beperkte voorzieningenniveau steeds verder onder druk zal komen te staan. Een (nog altijd beperkte) uitbreiding van de woonbebouwing zal daar echter geen verandering in brengen. De inwoners van de kleinere kernen zullen in toenemende mate gebruik moeten maken van voorzieningen in de nabije grotere kernen (Callantsoog, Petten, 't Zand en Schagen).

In hoeverre dit als een groot maatschappelijk probleem moet worden aangemerkt is nog maar de vraag. Onderzoek heeft inmiddels laten zien, dat de leefbaarheid van kleine kernen niet altijd recht evenredig is aan het voorzieningenniveau. Het kunstmatig in stand houden of tot stand brengen van een bepaald voorzieningenniveau wordt om zowel inhoudelijke als financiële redenen niet mogelijk geacht. Uitgangspunt moet zijn, dat er voldoende draagvlak (lees: voedingsgebied) moet zijn om bepaalde (algemene) voorzieningen in stand te kunnen houden, c.q. tot stand te kunnen brengen.

Woningbouw inbreiden vooral in het centrum van de kustkernen

Als aanvulling op 't Zand kan in de overige kernen ook worden voorzien in een groei van het aantal woningen door het benutten van inbrei locaties. Om de kleine dorpen te behouden zal daar optimaal gebruik van gemaakt moeten worden. Om de kustdorpen in de winter minimaal te handhaven in inwonertal is vooral inbreiden in de kustdorpen gewenst. Bij een aantal dorpen zijn er echter fysieke problemen om geschikte nieuwbouwlocaties te vinden. Zo is bij Callantsoog alleen woningbouw in enige omvang mogelijk door het verplaatsen van recreatieterreinen of door verhoogde nieuwbouw in het centrum. Juist het inbreiden in het centrum van Callantsoog en Petten zal deze dorpen, mits dit aantrekkelijk gebeurt in overleg met ondernemers en bevolking, ook versterken op toeristisch gebied.

Callantsoog

Hergebruik of herbouw voormalige agrarische bedrijfsgebouwen

Aan de door de reconstructie in de landbouw vrijkomende agrarische gebouwen kan door de gemeente en provincie een woonbestemming gegeven worden. Dit kan deels nu al doordat inwoners in een voormalige boerderij gaan wonen. Maar dit kan ook mogelijk worden gemaakt door een soort ‘ruimte voor ruimte’-regeling. Dit betekent dat bij het verbouwen of slopen van een agrarisch bedrijfsgebouw er toestemming wordt gegeven om 1 à 2 woningen in te bouwen of terug te bouwen al of niet op dezelfde plek. Een verval van bedrijfsgebouwen binnen een aantrekkelijk landelijk gebied wordt hiermee voorkomen en de woningbouw mogelijkheden worden optimaal benut.

Verplaatsen van industriële bedrijven uit woonkernen

Aan vrijkomende gronden door verplaatsing van (milieuhinderlijke) bedrijven uit de kernen naar het regionale of lokale bedrijventerrein kan de gemeente een woonbestemming geven. Een voorbeeld daarvan is een verzoek van een timmerfabriek in Oudesluis. Het bedrijf is gelegen in de dorpskern en na verplaatsing van dit bedrijf kan woningbouw binnen de bebouwde kom van Oudesluis plaatsvinden op en rondom deze locatie.

Bevorderen van de doorstroming in de huur- en koopwoningen

Ondanks bovengenoemde woningbouw ten behoeve van de autonome groei is de verwachting, dat het huidige woningbouwcontingent voor de toekomst onvoldoende is om de eigen bevolking te huisvesten. Hierdoor zal er aan de onderkant van de woningmarkt een probleem ontstaan omdat er vooral voor jongeren en starters onvoldoende woningen beschikbaar komen. Een oplossing ligt in de bevordering van de doorstroming. Dit kan enigszins worden bereikt door aanpassing van het systeem van woningtoewijzing binnen de wettelijke en Europese normen ten voordele van de jongeren en starters uit de eigen gemeente of regio.

Een andere mogelijkheid is om luxe en minder luxe verzorgingsappartementen voor ouderen in bijvoorbeeld 't Zand, Callantsoog en Petten aan jongeren en starters aan te bieden. Hierdoor kan er soms een doorstroming van twee of drie mutaties ontstaan binnen het bestand woningzoekenden van de gemeente Zijpe.

Hoenderpark te Schagerbrug

Woningbouw op nieuwe locaties

Naast het bovenstaande speelt op provinciaal en regionaal niveau momenteel een initiatief om ook bij kleinere plaatsen weer nieuwe bouwlocaties voor de bouw van extra woningen aan te gaan wijzen, de zogenaamde zoeklocaties. De eigen woningbehoefte blijft daarbij vertrekpunt voor de gemeente Zijpe, maar er mag weer gezocht worden naar plaatsen voor nieuwbouwwijken. Mogelijke zoeklocaties in de gemeente zijn: 't Zand, Groote Keeten (7 ha), Callantsoog-Noord (6 ha) en plan zeehaven Marina Petten (10-15 ha) .

Strook voor biologische landbouw tussen duinen en bollenteelt

De bollenteelt moet ook in de toekomst een belangrijke economische pijler blijven voor de gemeente Zijpe. In kwalitatieve en kwantitatieve zin kunnen de ontwikkelingen in de bollenteelt snel in strijd komen met het recreatieve product dat de gemeente wil bieden. Vooral langs de duinen op de oude zandgronden die historisch voor de bollenteelt werden benut, zijn de landbouwkavels te klein voor de moderne bollenteelt. Vervanging van de bollenteelt door glastuinbouw en intensieve veeteelt wordt niet gewenst geacht in verband met belasting van de natuurlijke en landschappelijke waarden. Mede gestimuleerd door de provincie zal de biologische landbouw binnen de gemeente hoogstwaarschijnlijk gaan toenemen, indien daar vraag naar is.

Uitbreidingsgebieden bollenteelt

Om te voorzien in de stijgende ruimtebehoefte voor de moderne bollenteelt binnen de natuurlijke, landschappelijke en recreatieve randvoorwaarden zijn er twee oplossingsrichtingen. De eerste en meest gewenste mogelijkheid is de uitbreiding binnen het door de provincie vastgestelde bollenconcentratiegebied. Op de tweede plaats komt een eventuele uitbreiding binnen het zogenaamde IIB-gebied. Hier wordt, voor zover juridisch haalbaar, uitgegaan van een 30/70-verhouding, waarbij maximaal 30% van de grond mag worden ingezet voor permanente bollenteelt.

Met betrekking tot de bereikbaarheid van de kustplaatsen wordt gestreefd naar een zo rechtstreeks mogelijke ontsluiting vanaf de stroomweg N9 naar de kustdorpen Petten, Sint-Maartenszee, Callantsoog en Groote Keeten. Om de kernen van Callantsoog en Groote Keeten zoveel als mogelijk vrij te waren van doorgaand verkeer, wordt gestreefd naar de aanleg van een oostelijke rondweg in Callantsoog (al dan niet met gebruikmaking van bestaande wegen), alsmede een rondweg ten oosten en noorden van het grote parkeerterrein in Groote Keeten.

Parkeerproblematiek kust.

Het parkeren bij de kustdorpen wordt reeds lange tijd met name in het hoogseizoen als problematisch ervaren. Om te voorkomen dat er onnodig verkeer door de dorpen wordt geleid, dan wel dat de woongebieden aangewend worden voor parkeren ten behoeve van strandbezoek, wordt er gestreefd naar de aanleg van of uitbreiding van parkeervoorzieningen aan het einde van de ontsluitingswegen, zo dicht mogelijk bij de strandopgangen, zodat strandbezoekers te voet het strand kunnen bereiken. Het aanleggen van transferia aan de N9, waarbij alternatief vervoer naar de kust zou moeten worden geregeld, wordt niet realistisch geacht.

parkeerterrein in Groote Keeten

Milieu.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de gemeente Zijpe op het gebied van milieu wordt als speerpunt van beleid aangemerkt de ontwikkeling van windenergie. Enerzijds uit dit zich in het streven naar het behoud van de OLP (Onderzoeks Locatie Petten), met name het ECN, als ontwikkelaar van nieuwe vormen van schone energiewinning, anderzijds betreft het het gemeentelijk beleid met betrekking tot windmolens. Ten aanzien van het laatstgenoemde wordt ingezet op het bieden van mogelijkheden tot uitbreiding van windmolens, met dien verstande, dat wordt gestreefd naar clustering en lijnopstellingen. Als zoekgebied voor uitbreiding wordt primair het Noord-Hollands kanaal aangemerkt. Voor zover de provinciale windkansenkaart daartoe de mogelijkheden biedt, wordt gezien of er daarnaast nog andere mogelijke locaties beschikbaar zijn. Vooralsnog echter beperken de mogelijkheden zich tot het Noord-Hollands kanaal en de vervanging (en eventuele opschaling) van bestaande solitaire windmolens.

Kustverdediging.

Onderzoek heeft aangetoond, dat zich binnen de gemeente Zijpe een tweetal zwakke schakels bevinden met betrekking tot de kustverdediging tegen de invloeden van de zee. Het betreft hier de Hondsbossche- en Pettemer zeewering, alsmede de smalle duinenrij tussen Callantsoog en Grootte Keeten.

De aanpak van deze zwakke schakels richt zich in grote lijnen op een tweetal mogelijkheden: een landwaartse of een zeewaartse aanpak.

Door het gemeentebestuur wordt een zeewaartse aanpak als meest wenselijk voorgestaan. Redenen hiervoor zijn, onder meer, dat dit een meer duurzame oplossing biedt en tevens een spin-off kan betekenen voor de verdere ontwikkeling van natuurwaarden, recreatie en toerisme. Daarnaast luidt nog immer het spreekwoord: “de aanval is de beste verdediging”. Een terugtrekkende beweging dient alleen al om die reden als ongewenst te worden beschouwd.

De ontwikkeling van het plan voor de realisering van een zeejachthaven bij Petten (Marina Petten) kan worden gezien als een voorloper voor de ontwikkeling van een zeewaartse kustverdediging. Immers, de verwachting is gerechtvaardigd dat de aanleg van pieren in zee een natuurlijke zandsuppletie op gang zal brengen welke mogelijk de verhoging/verbreding van de huidige zeewering onnodig zal maken. Daarmee worden met de uitvoering van een dergelijk plan meerdere doelen tegelijkertijd gediend: het op een aanvaardbaar niveau brengen van de kustverdediging, alsmede het verder ontwikkelen en upgraden van het toeristisch/recreatief product in onze gemeente (c.q. de Kop van Noord-Holland).

dijkverhoging in Petten d.m.v. aanbrengen van damwandprofielen

herstel strekdammen Callantsoog/Grootte Keeten

Economie en werkgelegenheid

Recreatie en toerisme.

De grootste mogelijkheden voor een belangrijke toename van de werkgelegenheid in de gemeente Zijpe zijn in de recreatieve sector te vinden. De Integrale Ruimtelijke Visie voor de Kuststrook ziet zelfs mogelijkheden tot verdubbeling van de werkgelegenheid. Deze Toekomstvisie wil niet zo ver gaan om daarmee ook de toeristische waarden van rust, ruimte en natuur te behouden.

Tegelijkertijd wil de gemeente goede mogelijkheden voor de bollenteelt blijven bieden en wordt er daarom mede niet gestreefd naar de komst van een stroom massatoerisme. Ook zijn dit de uitgangspunten van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur voor het aanleggen van robuuste groene verbindingzones zoals Noordboog. De doelgroepen waarop de recreatiebedrijven zich blijven richten zijn de gezinnen en de groep 55+-ers.

Een forse fysieke uitbreiding van de verblijfsaccommodaties wordt dan ook niet in de komende periode van 10 jaar beoogd. In de verblijfsrecreatieve sector zijn de belangrijke groeimarkten namelijk de hotelsector, de zakelijke congressector, de all-year weekendvakantie, het toeristisch kamperen op kwalitatief goede terreinen, het kleinschalig kamperen, de all-year luxe bungalows op mooie natuurlijke locaties, en de compacte zomerhuizen met een voorzieningenniveau van hoge kwaliteit. Daarnaast is in de dagrecreatieve sector de trend voor de komende jaren natuurgerichte dagrecreatie (wandelen, fietsen, varen), de attracties met een thema, en de educatieve of evenementachtige activiteiten. Om het marktaandeel van de gemeente Zijpe in de recreatieve markt te behouden - en zonder fysieke uitbreidingen te verhogen - zullen er in de toekomst op verschillende fronten activiteiten ontplooid moeten worden en keuzes gemaakt moeten worden.

zomerrecreatie aan Zijper stranden

Ten eerste zal er sprake dienen te zijn van voldoende differentiatie met betrekking tot het aanbod van verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen. Het aanbrenge van deze differentiatie behoort in eerste instantie tot de verantwoordelijkheid van de marktpartijen. Van hen mag worden verwacht dat zij adequaat reageren op de behoeften zoals die zich bij de consumenten voordoen. De rol van de gemeente beperkt zich hoofdzakelijk tot een voorwaardenscheppende. Te denken is daarbij aan, bijvoorbeeld, het bieden van (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden voor de bestaande en eventuele nieuwe voorzieningen, de zorg voor een adequate infrastructuur, alsmede het wegnemen van onnodige beperkingen (bijvoorbeeld, de minimale verhuurperiode en de oppervlakte van recreatiewoningen). Daarnaast kan de gemeente kwaliteitseisen stellen om daarmee het aanbod van voorzieningen aan een bepaalde (minimale) standaard te laten voldoen.

In het kader van genoemde voorwaardenscheppende rol zal, onder meer, een haalbaarheidsonderzoek worden gehouden naar de uitbreiding van het aantal strandlagen.

Ten tweede zijn er natuurlijk ook een aantal gemeentebrede activiteiten nodig ter stimulering van de beeldvorming en bekendheid van Callantsoog, St. Maartenszee en Petten, zoals een verdere aanleg van fiets- en wandelroutes met landschappelijke aankleding, een aantal goede voorzieningen voor campers, en goede publiciteitscampagne, toegespitst op de verschillende doelgroepen en de verschillende kernen.

Extra aandacht behoeft ook de mogelijkheden voor de kleine watersport. Een betere en uitvoerige aansluiting op het kanovaarnetwerk van de gemeenten Den Helder en Anna Paulowna is zeer gewenst en daarvoor zullen enkele sloten moeten worden opgewaardeerd tot kleine vaarweg.

Onderzoekslocatie Petten (OLP).

Het gemeentebestuur is voorstander van de handhaving en doorontwikkeling van OLP, mede in het kader van zowel kwantitatief als kwalitatief hoogwaardige werkgelegenheid in de regio. Aangezien de Hoge Flux Reactor (HFR) van het GCO binnen de OLP een min of meer centrale rol vervult en de overige op de OLP aanwezige bedrijven in meer, dan wel mindere mate aan de aanwezigheid van de (onderzoeks-)reactor gelieerd zijn, wordt de handhaving en te zijner tijd vervanging van de huidige reactor door het gemeentebestuur voorgestaan.

In dat kader zal het gemeentebestuur vroegtijdig initiatieven ontwikkelen om in overleg met de directies van het GCO (Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek), de NRG (Nuclear Research Group) en het ECN (Energie Centrum Nederland) de bouw van een nieuwe HFR ter vervanging van de huidige HFR te bevorderen.

Mocht, om welke reden dan ook, nieuwbouw van de HFR geen doorgang vinden, dan zal het gemeentebestuur zich alle inspanning getroosten om, in overleg met de daarvoor (mede) verantwoordelijke instanties, zorg te dragen voor vervangende werkgelegenheid.

AgroCentre Bollenoord en bedrijfsterreinen

Rondom de bollenteelt vindt veel aan de bollenteelt gerelateerde bedrijvigheid plaats. Een gezamenlijke concentratie van alle rond de bollenteelt actieve bedrijven uit de gemeenten Zijpe en Anna Paulowna, op het vlak van behandeling en logistiek op een terrein ten westen van de N9, geeft logistiek minder overlast van verkeer in de dorpen. Uitbreiding van het industrieterrein van 't Zand ten oosten van het Noordhollandskanaal zou een economische stimulans kunnen betekenen voor startende-, doorstartende- en uit de bebouwde kom geplaatste bedrijven, zonder dat dit bedrijventerrein een regionale functie zou krijgen.

Economische verbreding

De mogelijkheden voor economische verbreding zijn beperkt. De concurrentie van omliggende grote kernen is daarvoor te groot. Grootschalige bedrijventerreinen worden in regionaal verband ontwikkeld en komen naar verwachting niet in de gemeente Zijpe. De gemeente zal kleinschalige bedrijventerreinen in voorraad hebben, vooral in 't Zand. Deze zijn primair bestemd voor de bedrijven uit de eigen gemeente of regio bij uitbreiding of bij verplaatsing uit de dorpskern. Een geringe groei wordt mogelijk geacht in de dienstverlenende bedrijvigheid. Wat betreft het woon- en werkmilieu biedt de gemeente wel goede vestigingsvoorwaarden voor de zakelijke dienstverlening op kleine schaal. Vooral de vrijkomende agrarische bebouwing lijkt hiervoor geschikt indien de bestemming verruimd kan worden.

Sociaal en maatschappelijk

Leefbaarheid.

Als centraal thema onder de noemer sociaal/maatschappelijk kan het begrip leefbaarheid worden genoemd.

Opgemerkt kan worden, dat dit een zeer flexibel begrip is. Zo zal de invulling van dat begrip voor een bewoner van een binnenstad anders zijn dan voor een bewoner van een plattelandsdorp. Onderzoek heeft aangetoond, dat de afwezigheid van bepaalde algemene voorzieningen (zoals een dorps huis, winkels, scholen e.d.) niet altijd de leefbaarheid van een woongemeenschap sterk negatief beïnvloed. Om het begrip leefbaarheid op een zinvolle wijze invulling te geven wordt het dan ook gewenst geacht om nader onderzoek te verrichten naar de feitelijke wensen van inwoners van de (kleine) kernen ten aanzien van leefbaarheid.

Een tweede opmerking betreft de rol van de gemeente bij het tot stand brengen, dan wel in stand houden, van algemene voorzieningen op sociaal/maatschappelijk niveau. Als uitgangspunt moet daarbij worden gehanteerd, dat er voldoende maatschappelijk en financieel/economisch draagvlak dient te zijn om bepaalde voorzieningen tot stand te brengen of in stand te houden. Ontbeert een voorziening dat draagvlak, dan zal dat consequenties hebben. Het kunstmatig in stand houden van voorzieningen wordt niet realistisch en dus ook niet gewenst geacht.

Ten derde zal bij het tot stand brengen van voorzieningen op sociaal/maatschappelijk niveau, méér dan tot heden het geval was, gekeken worden naar het grensoverschrijdende karakter van de voorziening(en). Door middel van regionale afstemming moet worden voorkomen dat er in de regio een voorzieningenniveau tot stand wordt gebracht of in stand wordt gehouden dat voldoende sociaal/economisch draagvlak mist en daardoor de verschillende (lokale) overheden voor hoge, onnodige, kosten stelt.

Leefbaarheidfactoren.

De belangrijkste factoren die de leefbaarheid in de kernen van de gemeente Zijpe bepalen, zijn:

- Veiligheidsbeleving
- Kwaliteit van de openbare ruimte
- Mobiliteit, verplaatsingsmogelijkheden en bereikbaarheid
- Winkelvoorzieningen
- Onderwijsvoorzieningen inclusief peuterspeelzaal
- Opvangmogelijkheden en voorzieningen voor kinderen en jongeren
- Sport- en recreatiefaciliteiten
-

winkels te Callantsoog

Door schaalvergroting en concentratie bij zowel de commerciële als niet-commerciële voorzieningen worden deze leefbaarheidfactoren aangetast.

Voor de leefbaarheid in de toekomst wordt een globaal drieslagstelsel nagestreefd onderverdeeld naar de niveau's gemeente, kernen en hoofdkernen. Bij ieder niveau staat beschreven wat er globaal aan voorzieningen meer aanwezig zou kunnen zijn, vergeleken met het vorige, lagere, niveau. De opsomming aan faciliteiten is als indicatie bedoeld van wat aanwezig zou kunnen zijn, en is dus absoluut niet bedoeld als minimum niveau.

Niveau gemeente

Leefbaarheidfactoren die in het gehele grondgebied van de gemeente aangeboden worden, ongeacht waar men woont binnen of buiten een kern.

- Gastouderopvangmogelijkheden voor 0- tot 12-jarigen.
- Kwaliteit in Veiligheid: aanpak verkeersveiligheid, aanpak onveilige plekken, veel straatverlichting, goede fietspaden en dergelijke.
- Makkelijke toegang tot voorzieningen en activiteiten op gebied van Gezondheid en Welzijn.
- Bereikbaar openbaar vervoer door middel van lijndiensten, OV- of WVG taxi of Buurtbus.

Vraagafhankelijk vervoer binnen de gemeente

Het grootste knelpunt hierin vormt het openbaar vervoer. Wegens de slechte dekking en bereikbaarheid van het openbaar vervoer zal in regionaal verband gezocht worden naar een goed werkend systeem van Collectief Vraagafhankelijk Vervoer.

Niveau dorpen

Enkele van de leefbaarheidfactoren die daar bovenop voor de 8 dorpen (Burger(vlot)brug, St. Maartens (vlot)brug, Oudesluis, Petten, 't Zand, Schagerbrug en Callantsoog samen met Groote Keeten) als indicatie en voorbeeld kunnen gelden zijn:

- Peuterspeelzaal eventueel in combinatie met kinderdagverblijf of gastouderopvang
- Basisschool met gymzaal of andere binnensportvoorziening
- Buitensportvoorziening of trapveld
- Dorpshuisfunctie eventueel in combinatie met een jongerenruimte, een bibliotheekvoorziening en een zorgspreekruimte
- Dorpsraad

Oprichten van flexibele "CulturHus"-ruimtes indien er een ruimteprobleem ontstaat in een dorp

Om het niveau "dorpen" voor alle acht dorpen haalbaar te maken zal het multifunctioneel gebruik van vooral de dorpshuisfunctie en de binnensportvoorziening gestimuleerd moeten worden. Een bruikbare werkvorm is overgewaaid uit Denemarken en Zweden. Het gaat hierbij om het multifunctionele gebruik van een dorpsruimte, het CulturHus. De kern wordt gevormd door bijvoorbeeld de school met een gymnastiekaccommodatie. Deze kan dan tevens dienen als jeugdruimte, spreekruimte, binnensportaccommodatie en dorpshuis, zonodig met extra voorzieningen voor de peuterspeelzaal. De provincies Overijssel en Noord-Holland voeren hiermee experimenten uit.

Niveau hoofdkernen

Enkele voorbeelden van voorzieningen en leefbaarheidfactoren voor de hoofdkernen, dus voor minimaal drie van de vier grootste dorpen (Petten, Callantsoog en 't Zand, maar zonder Schagerbrug dat op Schagen is aangewezen) kunnen zijn:

- Sportzaal of sporthal (gemeentelijk of particulier)
- Kinderopvang met buitenschoolse en gastouderopvang
- Woonzorgzone of woonzorgcombinatie (Wozoco)
- Bibliotheek met Jongeren Informatie Punt (JIP)

de Groote Sluys te Oudesluis met op de achtergrond Zijper Eiland

Helmweg te Groot Keeten

Sociale samenhang en steun voor het vrijwilligerswerk

Naast de fysieke en structurele kant van de leefbaarheid in de kernen is natuurlijk ook de manier waarop de inwoners met elkaar omgaan belangrijk. Nu kent Zijpe nog een bloeiend verenigingsleven met vele vrijwilligers. Maar de trend van individualisering gaat ook aan Zijpe niet voorbij. Sommige verenigingen kampen reeds met een teruglopend ledental en is het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden voor vooral de bestuurs- en kaderfuncties. Deze trend zal zich in de toekomst naar verwachting doorzetten. In de gemeente zal in de toekomst meer steun en advies worden gegeven aan het vele vrijwilligerswerk dat verricht wordt. Te denken valt dan aan zaken als het organiseren van een vrijwilligersdag tot en met het starten van een vrijwilligerscentrale. Nader overleg tussen dorpsraden, vrijwilligersveld en gemeente zal de juiste vormgeving van het gemeentelijk aanbod op dit terrein naar voren kunnen brengen

Bijlage 1
Overzicht van de algemene voorzieningen in de dorpskernen van de gemeente Zijpe

Voorziening	Omschrijving	Burger (vlot) brug	Callants-oog/Groote Keeten	Oude-sluis	Petten	St. Maartens (vlot) brug	Schager-brug	't Zand
Opvang 0/ 4 jaar	Gastouderopvang	X	X	X	X	X	X	X
	Peuterspeelzaal	X	X	X	X	X	X	X
	Kinderopvang						X	
Onderwijs Kinderwerk 4+ jr.	Basisschool	X	X	X	X	X	X	X
	Naschoolse opvang						X	
	Speelruimte	X	X	X	X	X	X	X
Sportvereniging	Speeltheek	X		X	X	X	X	X
	Badminton		X				X	
	Gymnastiek	X	X	X	X	X	X	X
	Handbal		X	X	X		X	X
	Paardensport		X				X	
	Schaatsen	X	X	X	X	X	X	X
	Tafeltennis							X
	Tennis		X	X	X	X	X	X
	Voetbal		X	X	X		X	X
	Volleybal	X		X			X	X
Cultuur	Zaalvoetbal						X	X
	Bibliotheek + JIP		X					X
	Bibliobus			X	X	X	X	
	Jongerenvereniging	X	X	X	X		X	X
	Jeugd/hobbyver.	X		X			X	X
	Muziek op scholen	X	X	X	X	X	X	X
	Kunst op scholen	X	X	X	X	X	X	X
Ouderenwerk	Leeszaal				X			
	Ouderen-sociëteit	X	X	X	X	X	X	X
	Ouderenwerk	X	X	X	X	X	X	X
	Maaltijdzorg	X	X	X	X	X	X	X
Leefbaarheid	Seniorenbus	X	X	X	X	X	X	X
	Dorpsraden	X	X	X	X		X	X

Overzicht van de accommodaties in de diverse dorpskernen in de gemeente Zijpe

Soort accommodatie	Burger-(vlot)brug	Callants-oog/Groote Keeten	Oudesluis	Petten	St. Maartens (vlot)brug	Schagerbrug	't Zand
Zwembaden		X (part.)	X(gem.)		X (part.)		
Sporthallen						X	X
Sportzalen		X		X			
Gymnastieklokalen	X		X		X		X
Jongerenwerkgebouwen		X		X			X
Jeugdwerkgebouwen		X	X	X			X
Dorpshuizen		X			X		
Multifunctionele gebouwen (SCW)	X		X				
Speeltuin 0-12 jarigen	X	X	X	X	X	X	X
Speeltuin/trapvelden 12-18 jr.	X	X	X	X	X	X	X

(bron gemeente Zijpe 2002)